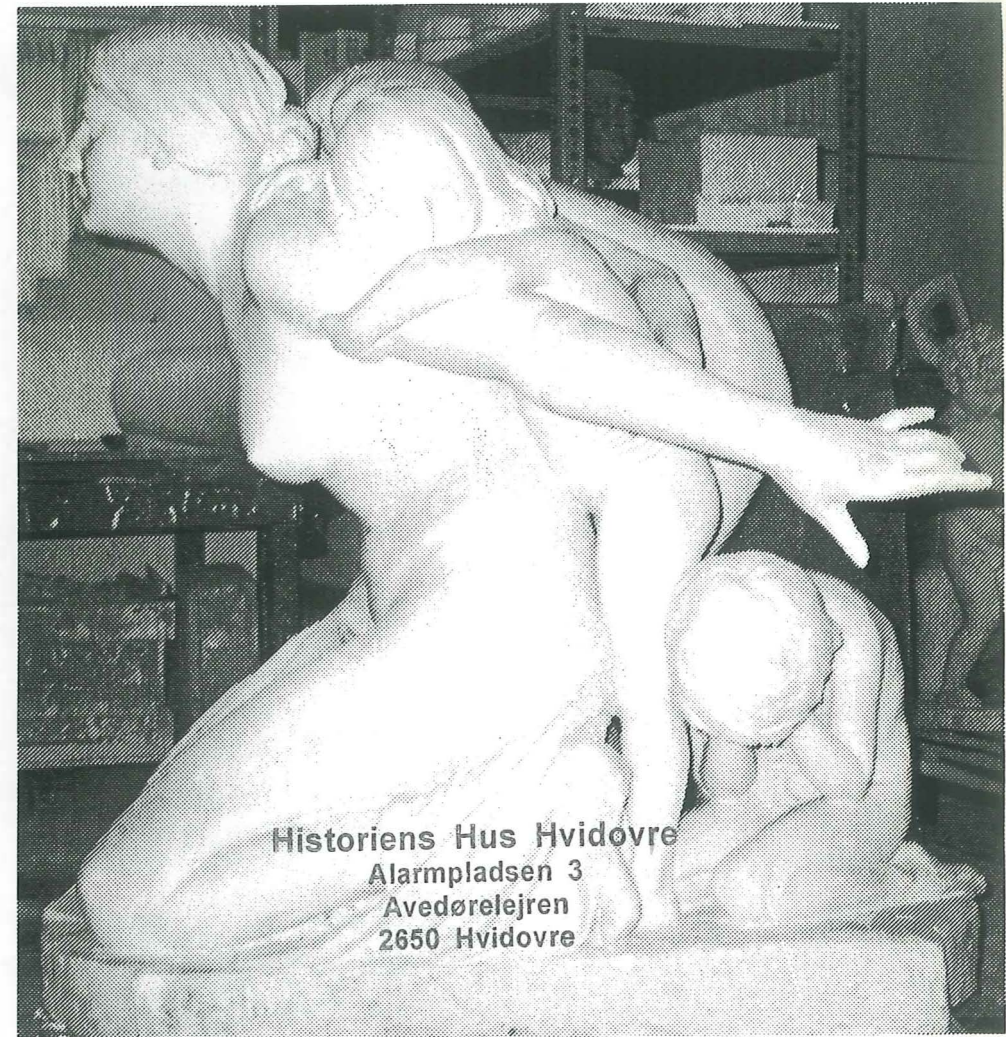

46.4

HVIDOVRE

Reserveret Post Danmark.

Lokalhistoriske Selskab

16. ÅRGANG NR. 2

April 1998

Udgiver:

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Rytterskolen

Hvidovre Kirkeplads 1

2650 Hvidovre.

kontingent: kr. 80 pr. år. Pensionister kr. 50.

Telefon: 36 47 34 44

Der vil være enkelte artikler, der relaterer til vort forsidebillede og bagsidebillede.

Der vil være artikler, der er indsendt af vore medlemmer og Hvidovre kommunes lokalhistoriske arkiv.

Redaktion:

Dan Olsen ansvarshavende redaktør

Per E. Hansen.

Kjeld Jørgensen.

Kirsten Andersen

Historiens Hus Hvidovre

Alarmpladsen 5

Avedørevej 10

2650 Hvidovre

Eftertryk tilladt mod tydelig kildeangivelse.

Artikler og oplysninger af lokalhistorisk art modtages gerne til eventuel optagelse i bladet.

Post skal sendes til vor adresse på Rytterskolen.

Hvidovre Kommunes lokalhistoriske arkiv

Medborgerhuset

Hvidovrevej 280

2650 Hvidovre.

Åbningstid: Tirsdag - onsdag kl. 13 - 16

Torsdag kl. 16-19 TLF: 36 39 21 80.

ISSN nr. 0902-3046

Indhold

side 3.

Siden sidst

side 4.

Kommende aktiviteter

side 5.

Kassererens hjertesuk

side 6.

Referat fra vor ekstraordinære

generalforsamling

side 8.

Poul Sverrild fortæller om

næste udstilling på Rytterskolen

Forsidebilledet .

Statuen "En moder" skabt af

kunstneren og billedhuggeren

Hans Peder Pedersen-Dan der

i en årrække boede og arbejdede

i vor gamle Rytterskole.

Bagsiden.

Rebæk Sø som den var i 1926.

Tegnet af Lærer og Organist

Laur.Christiansen.

Siden sidst.

Mandag d.16. februar havde vi foredrag i Bibliotekscaféen og det var tidligere købmand - carlsbergdepotindehaver og direktør for Faxe bryggerierne Wagn Raabjerg, der causerede over et spændende og virksomt liv som selvstændig og erhvervsdrivende i vor kommune samt for Faxe bryggerierne.

Udover Erhvervsvirksomhed har Wagn Raabjerg også været aktiv som medlem af Lion Hvidovreafdeling samt deltaget i fodbold og andre sportsaktiviteter i Hvidovre.

Vi vil hermed sige en stor tak til Wagn Raabjerg for et godt og vel tilrettelagt foredrag.

Mandag d. 16 marts havde vi indkaldt til ekstraordinær generalforsamling i Bibliotekscaféen - med kun et punkt på dagsordenen nemlig ændring af vedtægterne - ændringerne blev vedtaget og der er et referat fra mødet side 6.

Efter mødet havde selskabets tidligere formand Per.E.Hansen et foredrag om Hans Peder Pedersen-Dan, Hvidovres store kunstner og billedhugger, der boede og arbejdede i Rytterskolen her i Hvidovre en lang årrække.

Per var godt inde i kunstnerens historie og har tidligere udgivet en beskrivelse af forholdene herom.

En stor tak til Per for et godt tidsbillede af kunstneren og hans familie der har leveret mange store arbejder til den danske befolkning gennem en lang periode.

Den gode historie

Danmarks biblioteker havde i ugerne 12 og 13 over hele landet arrangeret forskellige tiltag, hvor der læses og fortælles historier for skolebørn.

I Hvidovre markeres det med et stort opbud af tiltag og vort bidrag var sammen med teatergruppen REFLEXUS at give 2 skoleklasser en oplevelse om gamle skoledage. Det var d. 18. og 25.marts. En stor tak til REFLEXUS for en virkelig god forestilling.

Kommende Aktiviteter.

Marinehistoriker og Forfatter Tom Wismann har skrevet en bog om Trekronefortet i Københavns havn - han kommer og fortæller om de meget spændende hændelser i Københavns historie. Foredraget har titlen Trekrone og slaget på Reden.

Det er på Bibliotekscaféen Hvidovrevej 280 mandag d. 20. april kl. 19³⁰ - tilmelding er nødvendig på vor telefonsvarer -
36 47 34 44.

Vort arrangementsudvalg har med Bent Christiansen som formand arrangeret en tur til Politihistorisk Museum, der nu har adressen Fælledvej 20, 2200 København N.

Det er d. 2. maj kl. 13 på ovennævnte adresse - hvor vi bliver guidet rundt og får fortalt den spændende historie om politiets arbejde gennem århundreder.

Da der er begrænset deltagerantal til 30 personer - er det nødvendigt at tilmelde sig. Det kan gøres ved at henvende sig på Rytterskolen mandag eller tirsdag kl. 13 - 16 eller ved at ringe til Bent Christiansen tlf: **36 49 29 11** eller på vor næste foredragsaften d. 20. april. Der kan også lægges besked på vor telefonsvarer **36 47 34 44.**

Vi holder åbent hus i Rytterskolen mandag d. 18 maj fra kl. 13 til kl. 16. Her har du mulighed for at aflevere arkivalier af alle slags - lige fra stenalder ting til mere nutidige ting og sager. Vi giver en kop kaffe og viser TV filmen "**den grønne kile**". Teatergruppen REFLEXUS optræder fra kl. 14 - 16. Vor Arkivar Poul Sverrild har lovet at være tilstede.

Side 8 og 9 kan du læse om den udstilling arkivet afholder i Rytterskolen i dagene fra d. 2. okt. til med d. 10. nov. 1998. Vi opfordrer alle vore medlemmer til at møde op og se denne smukke udstilling.

Kontingent.

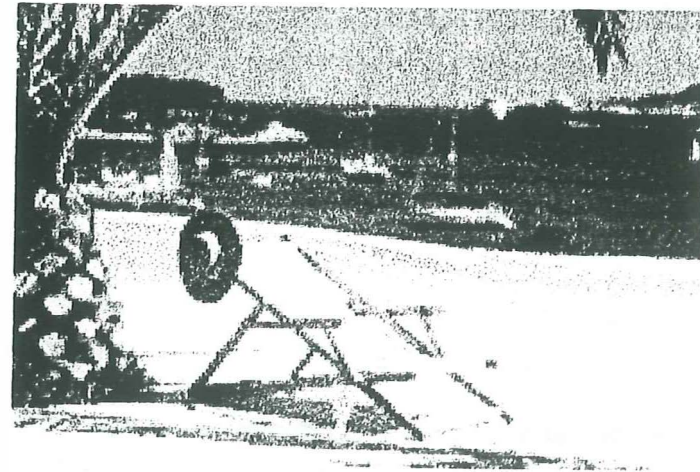
I februar måned udsendte vi til alle medlemmer en nytårshilsen sammen med et giroindbetalingskort til brug for indbetaling af årskontingentet - Kr. 80,- dog kun kr. 50,- for pensionister m.fl. Da der stadig er en del som ikke har indbetalt kontingentet, tillader vi os herved at erindre om, at fristen for indbetaling er inden den 1. maj.

Udover at indbetale på postkontoret eller på egen giro, er De meget velkommen på **RYTTERSKOLEN**, hvor der er åbent hver mandag og tirsdag fra kl. 13 - 16 - samt under lokalhistorisk Arkivs udstilling fra d. 17. april - 10 maj.

Vi håber - ved denne lille "reminder" - at undgå restancer og derved spare porto til udsendelse af venlig erindringskrivelse!

Med dette lille hjertesuk fra kassereren, ønskes alle en rigtig god sommer.

Egil Jørgensen

Referat.

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab ekstraordinær Generalforsamling.

Dan Olsen bød velkommen og glædede sig over stort fremmøde.

Bestyrelsen foreslog Inge Larsen som dirigent. Hun blev valgt.

Inge Larsen gennemgik det eneste punkt på dagsordenen - ændring af vedtægterne - som trykt i dette blad nr. 1 - 1998.

Paragrafferne blev gennemgået og ændringerne blev oplæst hver paragraf for sig.

§ 1 ændring vedtaget

§ 2 ændring vedtaget

§ 3 ændring vedtaget, men med tilføjelsen årskontingent i punkt 5 i stedet for kontingent, under punkt 3 ændring til arkivle-derens orientering i stedet for beretning.

Inge Larsen gjorde opmærksom på at vedtagelsen betød at næste ordinære generalforsamling bliver i marts 1999.

§ 4 ændring vedtaget

§ 5 ændring vedtaget

§ 6 ændring vedtaget

§ 7 ændring vedtaget. Hermed var alle ændringer vedtaget.

Inge Larsen takkede for god ro og orden.

Vedtægterne vil blive trykt og udsendt som midtersider i vort blad.

Referent. Eli Olsen

Stenhuggerkunst i Hvidovre.

Nyt stort kunstværk skabes i Hvidovre

Forarbejdet til billedhuggeren Anker Hoffmanns store kunstværk, der skal pryde Frederiksberg raadhusplads, skal udføres i Hvidovre.

Frederiksberg har som bekendt lige fejret 100 aars jubilæum, og dagen blev markeret paa forskellig maade, og bl. a. antog man en model til en stor figurgruppe, udført af billedhuggeren Anker Hoffmann — en figurgruppe, der — i forbindelse med et springvand — skal pryde Frederiksberg raadhusplads.

Figurgruppen skal hugges i granit, og i løbet af nogle dage ankommer den 8 tons store granitblok — den hentes paa Bornholm — til Hvidovre, hvor stenhuggeren Axel Kr. Pedersen, der netop har overtaget Hvidovre monumentforretning og indtraadt som kompagnon i stenhuggerfirmaet Emil Krogh, Hvidovre Kirkeplads, vil tage den under en foreløbig behandling. Stenhuggermester Axel Kr. Pedersen skal, som det hedder

Udklip fra Hvidovre Avis i 1958.

Her ses beviserne for, at den store flotte statue der står på Frederiksberg Rådhusplads, er udført af Billedhuggeren Anker Hoffmann i samarbejde med stenhuggerfirmaet Emil Krogh, der havde værksted ved Rytterskolen på Hvidovre Kirkeplads.

i stenhuggersproget, „punktere den ud“, hvorefter billedhuggeren Anker Hoffmann skal lægge sidste haand paa værket. Det er iøvrigt den første figur, der hugges i Hvidovre siden den gang, da billedhuggeren Pedersen Dan boede i „Rytterskolen“ paa Hvidovrevej, og ganske naturligt imødeses det store arbejde med en vis interesse.

Forretningsoverdragelse.

Indehaveren af „Hvidovre monumentforretning“, fru Elna Krogh, Hvidovre Kirkeplads, har overdraget denne virksomhed til stenhuggermester Axel Kr. Pedersen, der gennem flere aar har været indehaver af „Søndermark stenhuggeri“, og hvor han har skabt mange smukke arbejder. „Hvidovre monumentforretning“ vil blive yderligere udvidet under den nye indehaver, idet de mange monumenter fra „Søndermark stenhuggeri“ vil blive overført hertil. Fru Elna Krogh vil dog fortsat drive sin blomsterforretning „Blomsterkrogen“.

★

Optaget som kompagnon.

Stenhuggermester Axel Kr. Pedersen har, som andetsteds omtalt, overtaget Hvidovre monumentforretning og er samtidig indtraadt som kompagnon i stenhuggerfirmaet Emil Krogh, idet bygningsarbejdet, der tidligere henhørte under monumentforretningen, for et par aar siden blev udskilt, og indehaverne, Emil Krogh og Axel Kr. Pedersen, vil drive denne virksomhed, der bl. a. har marmorvinduesplader som speciale.

★

EN MODER

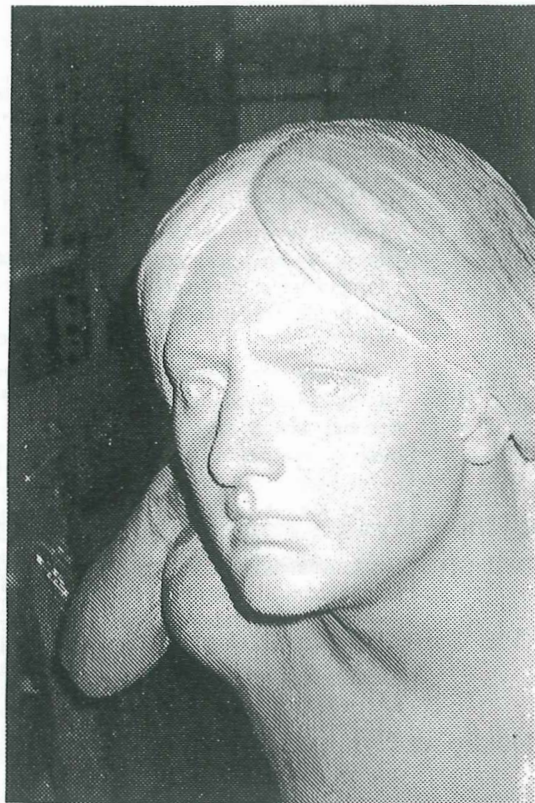
Hvis man har fulgt med i Hvidovre Avis og så forsideartiklen på nummeret, som udkom mellem jul og nytår, eller hvis man var til stede på Lokalhistorisk Selskabs ekstraordinære generalforsamling d. 17. marts er man ikke i tvivl.

Hvidovre har fået mulighed for at få et monument, en statue der ligner. Ja, et naturalistisk kunstværk.

Hans Peder Pedersen Dan, som boede på Rytterskolen i en menneskealder fra 1911, er manden bag

skulpturen, **En Moder**, som er blevet tilbudt Hvidovre Kommune.

Skulpturen blev lavet i 1903, hvor den blev udført i gips og udstillet på Charlottenborg. Siden blev skulpturen anbragt i Rytterskolen i Hvidovre, hvor den stod i en årrække. Dens videre færd gennem historien er endnu ikke helt belyst, men det vides, at den kom i Dansk Billedhuggersamfundets besiddelse, og

En Moder er et dramatisk, naturalistisk monument.

senere havnede den på loftet på Christiansborg Slot. I 1990 kom den til Jylland som en del af en større samling gipsskulpturer, og endelig blev den i efteråret 1997 tilbudt Hvidovre.

En Moder har nu siden nytår opholdt sig i Den kongelige Afstøbningssamling på Toldboden. Her bliver den restaureret af kyndige konservatorer, så den kan fremtræde som nylavet.

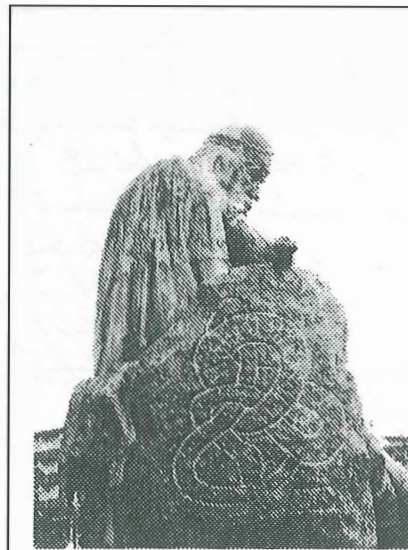
I april måned bliver den fragtet til Rytterskolen, hvor den bliver centrum efterårets udstilling, som åbner fredag d. **2. okt.** **En Moder** skal blive stående i skolestuen på Rytterskolen til det bliver afklaret, om det skal lykkes os at få rejst penge til at få støbt statuen i bronze.

Det er Lokalhistorisk Arkivs mål at få stillet en bronzeudgave af statuen op udendørs ved Rytterskolen, så der bliver naturlig forbindelse mellem mindetavlen over Pedersen-Dan og hans skulptur. Det er naturligvis en bekostelig affære, men det er vores vurdering, at statuen er det værd, og at Hvidovre fortjener en markering af, at denne kunstner, som i en række af sine

værker har ramt centralt i dansk folkekultur, har boet så stor en del af sit liv i Hvidovre. I øvrigt ligger han også begravet på Hvidovre Kirkegård.

Lokalhistorisk Arkiv vil i indværende år arbejde for at indsamle det nødvendige beløb til bronzestøbningen, og det skal ikke skjules, at også private bidrag er velkomne. På udstillingen på Rytterskolen vil der være opstillet en indsamlingsbøsse, som forhåbentlig kan hjælpe projektet lidt på vej.

Poul Sverrild

Holger Danske er et af Hans Peder Pedersen-Dans folkekære monumenter.

Kongen bød.

Christian d.4. påbød alle præster at føre kirkebøger d.17 maj 1646.
Vi har fra Rigsarkivet følgende kopi underskrevet af kongen.

[Handwritten text in Danish, likely a royal decree or order, dated 17 May 1646. The text is written in a cursive script and is partially obscured by a large circular seal or stamp on the left side of the page.]

[Handwritten signature]

Vi Christian den Fjerde.

Den originale kancelliskrivelse om kirkebøgernes indførelse med kongens egenhændige underskrift, blev hentet på Rigsarkivet.
Ordlyden i oversættelse:

Vi Christian den Fjerde med guds nåde Danmarks, Norges, Venders og Goters konge vor synderlige gunst tilforn, eftersom overalt med soven udi kirkerne stor disordre begås, da ville vi nådigst at udi hvert sogn udi eders stift nogle skal tilforordne, som kan gå rundt om i kirkerne med lange kæppe og slå dem på hovedet, som sover, og således holder folket årvågen til at høre desto flittigere prædiken, desligeste ville vi nådigst, at I Præsterne udi eders stift alvorligen tilholder at I (skal være :de) holder rigtig kirkebog ved dag og datum, på hvor mange udi deres sogne fødes, hvo dertil fadder står, og hvor mange årligen tilsammen vies og dør, ville vi nådigst at I siden skal have god indseende, med at sådant af dem efterkommes såfremt nogen præst her udinden forsømmelig findes, skal hen hermed have forbrudt hans kald, dermed sker vor vilje, befalende eder gud skrevet på vort slot København, den 17 maj Anno 1646.

Under vor signet,
Christian.

Ja så mange var ordene, det har tydeligvis irriteret kongen at så mange sad og sov i kirken - især under de lange prædikener som datidens præster (efter ordre fra bisperne) holdt for menigheden.

Der fortælles dog intet om, at der gik nogen med lange kæppe og slog de sovende i hovedet, men der findes i folkeminde mange og sjove historier om gode borgere der fik sig en lur.
Dan.

Skaf et nyt medlem og vind en præmie.

I lighed med tidligere år håber vi, at vore medlemmer vil hjælpe os med at skaffe nye medlemmer til selskabet.

Hvorfor ikke fortælle et familiemedlem eller gode venner om lokalhistorisk selskabs mange arrangementer - måske får de lyst til at deltage! Hvis du kender en, der gerne vil være medlem - ring til et af vore bestyrelsesmedlemmer (tlf.nr. i bladet) eller få et girokort f.eks. ved en foredragsaften.

Udfyld kortet med det nye medlems adresse, post det - eller aflever det til et bestyrelsesmedlem. Husk også at påføre dit eget navn, så vi kan se hvem der skal deltage i lodtrækningen om præmier - udsat af vore flinke sponsorer.

Nye medlemmers kontingent vil dække hele 1998 - helt frem til februar 1999

Kontingentet er kr. 80,- pr. år - dog kun kr. 50,- for pensionister.

Ud over at kunne deltage i alle vore arrangementer, får alle medlemmer mindst 4 gange årligt tilsendt vort medlemsblad. Her vil være artikler og billeder af lokalhistorisk art, samt naturligvis meddelelser om vore arrangementer m.v.

PS Hvis enkelte af vore medlemmer evt. ikke modtager vort blad, venligst underret undertegnede så vil problemet blive løst hurtigst muligt.

M.v.h. Eigil Jørgensen Kasserer.
telefon 36 47 00 58.

Den gode historie.

Fra d. 16 - 29 marts 1998 er der over hele landet - gennem bibliotekerne blevet afholdt "timer" for de skoleklasser der i forvejen havde tilmeldt sig arrangementerne.

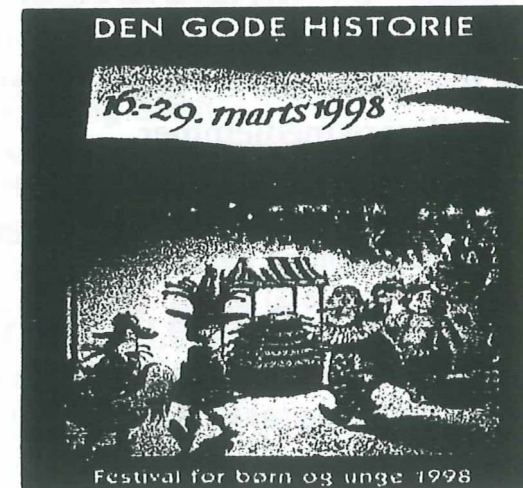
Bibliotekerne skal have stor ros for det store arbejde det har været at få et arrangement af denne størrelse til at køre på skinner, men det er lykkedes at få alle gode kræfter mobiliseret - selv landets statsminister har været medvirkende med oplæsning af en god historie.

Sådan et kæmpearrangement må nødvendigvis have en protektor, og det var ingen mindre en prinsesse Alexandra.

Også bibliotekerne i Hvidovre har medvirket med at få mange til at slutte op om dette fantastisk flotte tilbud til skolerne. og mange har medvirket til at give Hvidovres skoleklasser en festlig oplevelse.

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab har sammen med teatergruppen **REFLEXUS** inviteret Risbjergskolens 3.B med lærer Lisbeth Munk og Præstemoseskolens 3.B med lærer Kirsten Kamp, til at besøge Rytterskolen fået fortalt dens historie og fået en teatergruppens forestilling om skolegang i gamle dage.

Vi bringer hermed en stor tak til REFLEXUS for deres medvirken.

Vær med til at lave et godt blad!

Vi efterlyser blandt vore medlemmer nogen, der har lyst til at give et bidrag til bladet - det være sig historier fra barndommen og ungdommen her i Hvidovre og omegn.

Det må gerne være skrevet med håndskrift, så skal vi nok redigere det og skrive det på computeren, så det bliver let læseligt og nogenlunde præsentabelt, og vi lover at vi ikke trykker noget, før det er godkendt af *skribenten*.

Vi kommer også gerne hjem til dig og optager dit indlæg på båndoptager, hvorefter vi redigerer og skriver historien ren så den kan optages i bladet, men forinden får du artiklen til godkendelse.

Der må være mange, der har en god oplevelse, der fortjener at blive fortalt til vore medlemmer.

Vidste du at vi i indeværende år er 330 medlemmer.

Hvis der er nogen der har lyst og tid til at være med til at Skrive vort blad, er I velkomne til at ringe til undertegnede. Alt foregår på computer og vi er villige til at oplære jer. Med venlig hilsen Dan Olsen.

Bestyrelsen.

Formand. Dan Olsen Spurvehøjvej 17 stv.

telefon 36 78 86 42 og 40 83 32 23

Næstfmd. Kjeld Jørgensen Kløverprisvej 48.

telefon 36 75 20 91

Kasserer. Eigil Jørgensen Hvidovrevej 98 C.

telefon 36 47 00 58

Best.medl. Per E. Hansen Grenhusene 26

telefon 36 49 24 70

Best.medl. Esther Hansen Høvedstensvej 22. 2'tv

telefon 36 78 06 61

Best.medl. Eli Olsen Sognegårds Allé 23. 3'tv

telefon 36 78 30 32

Best.medl. Bent Christiansen Paris Boulevard 20

telefon 36 49 29 41

1'suppleant Erling Groth Ege Allé 41

telefon 36 77 25 11

2'suppleant Kirsten Andersen Korshøjvej 6

telefon 36 78 60 60

3'suppleant Dora Orneborg Toft Sørensens Vænge 11. 1'th.

telefon 36 75 70 83

Forretningsudvalg. Eigil Jørgensen - Dan Olsen og Kjeld Jørgensen

Sekretariatudvalg. Bent Christiansen - Eli Olsen og Esther Hansen

Lokalhistorisk udvalg. Per E. Hansen - Kjeld Jørgensen og

Kirsten Andersen.

Arrangement udvalg. Bent Christiansen-Eli Olsen-Esther Hansen

Dora Orneborg og Erling Groth.

Redaktionsudvalg. Ansvarshavende redaktør Dan Olsen - Kjeld

Jørgensen - Per Hansen og Kirsten Andersen.

Presse sekretærer. Dan Olsen og Kirsten Andersen.

Udvalg for evt.bygningsbevarelse og lignende kommunal

politiske sager. Dan Olsen- Erling Groth og Kirsten Andersen

Formand for ovenstående udvalg er det førstnævnte medlem.

Revisor. Jens-Christian Nielsen Kløverprisvej 26. tlf.36 75 13 86

Revisorsuppleant. Inge Larsen Bemersvænge 7. 2'

telefon 36 78 47 36